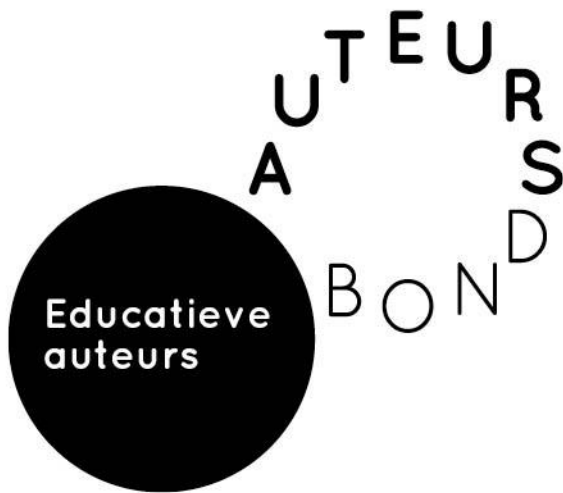

11 MAART 2021

Educatieve Auteurs: stand van zaken

Onderzoek naar de beroepspraktijk van educatieve auteurs, uitgevoerd najaar 2020

AUTEURSBOND, EDUCATIEVE SECTIE

Onderzoeksopzet: Rineke Crama, Jip Kruis, Ruben Rump, Annemiek Verhoef

Inhoud

Samenvatting	2
1 Onderzoek onder educatieve auteurs.....	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel van het onderzoek	4
1.3 Opzet van het onderzoek.....	4
1.4 Deelname aan het onderzoek	5
2 Resultaten.....	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Het profiel van de educatieve auteur	6
Educatieve auteur als (hoofd)beroep.....	6
Opleiding.....	6
Schooltypen waarvoor de auteur schrijft.....	7
Werkervaring.....	7
Gender.....	8
2.3 Geldzaken.....	8
Inkomen	8
Arbeidsongeschiktheid	10
Pensioen	11
Coronapandemie.....	13
2.4 Werkomstandigheden en werktevredenheid.....	14
Thuiswerkers.....	14
Algemene tevredenheid.....	15
Marktpositie.....	16
Opdrachten werven.....	17
Opdrachtgevers.....	18
2.5 Contracten	18
Tevredenheid met contracten.....	19
Professionaliteit in de samenwerking.....	21
2.6 Educatieve auteurs en de Auteursbond.....	23
Waardering en bekendheid activiteiten.....	23
Sociale media.....	25
Leden en niet-leden.....	25
Suggesties	27

Samenvatting

In 2020 heeft de Educatieve sectie van de Auteursbond via een enquête educatieve auteurs gevraagd naar hun positie en mening over allerlei werk gerelateerde onderwerpen. Deze onderwerpen waren verdeeld over een vijftal onderzoeksterreinen. De vragenlijst is uitgezet onder leden en niet-leden van de sectie Educatieve auteurs van de Auteursbond. In 2013 is ook een vragenlijst uitgezet onder dezelfde doelgroep. Herhaling en verbreding van dat onderzoek leek interessant, vanuit de waarneming dat zowel de werkpraktijk als de contractpraktijk en de beloning aan verandering onderhevig lijkt te zijn.

Het profiel van de educatieve auteur

Aan het onderzoek in 2020 werkten 101 educatieve auteurs mee, waarvan twee derde lid is van de Auteursbond. Alle auteurs die aan de vragenlijst begonnen, ronden die ook af. Zij deden dat in gemiddeld tien minuten. Uit de antwoorden komt het profiel naar voren van een hoogopgeleide professional die voornamelijk werkt voor het regulier onderwijs, met name basisonderwijs en voortgezet onderwijs en werkt aan methoden die worden uitgebracht door uitgeverijen. De educatieve auteurs werken grotendeels als zelfstandig professional (zzp'er).

Ongeveer een derde van de ondervraagden heeft het schrijven van educatieve uitgaven als hoofdberoep. Ruim een derde werkt meer dan 24 uur per week als educatief auteur, een derde werkt minder dan 12 uur per week en 30% zit daar tussenin. De hoogopgeleide veelal thuiswerkende auteurs hebben vaak een onderwijsachtergrond, velen op het gebied van taal (Nederlands of een moderne vreemde taal). Een krappe 40% van de auteurs heeft zich gespecialiseerd in specifieke doelgroepen of een bepaald onderdeel van het educatieve werk, zoals eindredactie of conceptontwikkeling.

Twee derde van de auteurs heeft meer dan tien jaar ervaring in het vak, iets minder dan een derde zelfs meer dan twintig jaar. Het spreekt voor zich dat dit terugkomt in de leeftijdsverdeling onder de auteurs.

Geldzaken

Een groot deel van de auteurs ontvangt een deel van het inkomen uit royalty. Daarnaast is het aandeel opdrachten op uurbasis of projectbetaling aan een opmars bezig. Royalty is zowel als bestaand als gewenst verdienmodel op zijn retour. Uit de commentaren bij antwoorden lijkt er een verband te zijn met onduidelijkheid over de verdeling van verdiensten over het auteursteam. Weinig educatieve auteurs hebben een goede arbeidsongeschiktheidsverzekering, 60% heeft helemaal niets geregeld. Deels heeft dit te maken met het gegeven dat auteurs ook andere inkomsten (in loondienst) hebben of parttime werken – waarmee ze niet opteren voor een dure arbeidsongeschiktheidsverzekering. Wat betreft de pensioenvoorziening liggen de feiten anders. Ongeveer 80% van de respondenten heeft een of andere vorm van pensioen of oudedagsvoorziening.

De coronapandemie lijkt educatieve auteurs op het moment van onderzoek (najaar 2020) niet hard te raken, hoewel bij sommigen wel sprake is van een vermindering van werk of inkomen of uitstel van geplande opdrachten. Respondenten kijken niet onverdeeld positief naar toekomstige ontwikkelingen.

Werkomstandigheden

Het werkplezier is over het algemeen nog steeds heel hoog. 40% is zelfs zeer tevreden over het werkplezier. In eerste instantie lijkt de educatieve auteur dus tevreden met de beloning, de opdrachten en de samenwerking, maar uit de toelichtingen van respondenten blijkt dat een derde

van hen stevige kanttekeningen plaatst en ontwikkelingen schetst die duiden op een afnemende tevredenheid aangaande beloning, opdrachten en samenwerking.

Beloning op basis van royalty is op zijn retour: voor veel auteurs brengt het te veel onzekerheid en onduidelijkheid met zich mee. In grote projecten moet de royalty bovendien over veel mensen worden verdeeld. Slechts 47% van de respondenten is tevreden over de hoogte van de royalty. Een enkele auteur signaleert dat zijn uitgeverij óók minder toekomst ziet in royalty en de overstap maakt naar andere beloningen met mindere vooruitzichten.

Digitalisering is anno 2020 geen vernieuwing meer, maar wel versneld doorgevoerd en van invloed op de dagelijkse werkzaamheden van educatieve auteurs. Soms is het onduidelijk óf en hoe veranderingen en digitalisering samenhangen.

Een meerderheid van de auteurs heeft voldoende werk en opdrachten en weet zich goed te onderscheiden van andere auteurs. Sommigen signaleren dat de beloning achterblijft bij de hoeveelheid werk die wordt verzet.

Er is sprake van een diversiteit aan opdrachtgevers. Bijna alle educatieve auteurs (96%) heeft een of meer educatieve uitgeverijen als opdrachtgever.

Contracten

Bijna 70% van de auteurs verdiept zich in de contracten. Minder dan de helft van de respondenten is tevreden over de voorwaarden die daarin zijn opgenomen. De andere helft onderhandelt met de opdrachtgever over de contracten, wat bij de helft van hen tot resultaat leidt.

Soms in het contract zelf, maar vaak in een bijlage bij het contract worden de punten die de basis vormen voor royaltyverdeling over de auteurs in een auteursteam genoemd: over de 'duidelijkheid en eerlijkheid' en de uiteindelijke verdeling van de royalty is respectievelijk 28% en 21% van de auteurs (zeer) ontevreden.

Een derde van de educatieve auteurs licht het punt van contractaangelegenheden toe in meer en minder uitgebreide aanvullingen. Die toelichtingen zijn vaak nuanceringen, maar soms ook ronduit negatief.

Over de samenwerking met de opdrachtgevers en hun vertegenwoordigers zijn educatieve auteurs over het algemeen tevreden. Dat neemt niet weg dat er onder flinke aantallen auteurs ongenoegens zijn. Zij geven aan dat de waardering nog wel eens achterblijft bij de getoonde inzet.

De samenwerking is het derde onderwerp van de enquête waarbij een grote groep educatieve auteurs (30%) de moeite neemt om aanvullende opmerkingen te plaatsen.

Auteursbond

Een aantal activiteiten van de sectie Educatieve Auteurs geniet nog weinig bekendheid, hoewel de bekendheid onder leden (uiteraard) groter is dan onder niet-leden. Activiteiten die bij een meerderheid van de auteurs bekend zijn en grote tevredenheid genieten, zijn: *EduSchrift*, De Dag van de Educatieve Auteur en de Educatieve Parel.

Iets meer dan 50% van de educatieve auteurs is bekend met de sociale mediakanalen (Facebook en LinkedIn) van de Auteursbond/sectie Educatieve Auteurs. In de praktijk is meer sprake van een informatiekanaal vanuit het bestuur van de sectie, dan van actieve deelname door 'volgers'.

Iets meer dan de helft van de educatieve auteurs is uitsluitend lid van de Auteursbond en niet van andere beroeps- of vakverenigingen. Vanzelfsprekend zijn er ook leden die lid zijn van verscheidene beroeps- en vakverenigingen of van meer secties binnen de Auteursbond.

Een derde van de respondenten is geen lid van de Auteursbond. De verschillen in reactie op de vragenlijst tussen leden en niet-leden zijn te vinden in een overzicht in paragraaf 2.6.

Tenslotte heeft de vragenlijst een handvol suggesties opgeleverd waar het bestuur van de sectie Educatieve Auteurs zich over zal buigen.

1 Onderzoek onder educatieve auteurs

1.1 Aanleiding

De sectie Educatieve Auteurs van de Auteursbond is er voor iedereen die beroepsmatig bezig is met de ontwikkeling van educatief materiaal, een beroepsvereniging voor en door onderwijsontwikkelaars.

De Auteursbond komt op voor een gezonde inkomenspositie van schrijvers en vertalers. De beroepsorganisatie behartigt de belangen van iedereen die leeft van zijn pen door zakelijke ondersteuning, contractadvies en biedt mogelijkheden om kennis uit te wisselen en te actualiseren.

De positie van educatieve auteurs is in 2013 geïnventariseerd aan de hand van een vragenlijst onder educatieve auteurs, zowel leden als niet-leden van de Auteursbond. In het najaar van 2020 is een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd om na te gaan of het werkveld en de werkomstandigheden van educatieve auteurs inmiddels zijn veranderd.

Sinds 2013 heeft de digitalisering een hoge vlucht genomen. Onderhoud en aanpassing van bestaande bronnen zijn belangrijker geworden: nieuwe edities van educatieve werken zijn nu vaak jaarlicenties.

Dit verslag presenteert de resultaten van het onderzoek dat in 2020 is uitgevoerd onder educatieve auteurs. Deze resultaten betreffen de antwoorden die gegeven zijn door de deelnemers aan het onderzoek. Het onderzoek is beschrijvend en er zijn geen statistische toetsen toegepast. Waar mogelijk en relevant is een vergelijking met het onderzoek uit 2013 gemaakt.

In dit onderzoeksverslag wordt op twee manieren gebruikgemaakt van het begrip educatieve auteurs. Zonder hoofdletters worden de (individuele) auteurs, meestal deelnemers aan het onderzoek bedoeld. Met hoofdletters verwijst het gebruik van de woorden naar de sectie Educatieve Auteurs van de Auteursbond.

1.2 Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van het onderzoek is het verkrijgen van een actueel beeld van het werk en de werkomstandigheden van de educatieve auteurs in Nederland. De resultaten zullen worden gebruikt voor het verder versterken van de positie van educatieve auteurs. Daartoe is in tegenstelling tot de vragenlijst van 2013 ook gevraagd naar de ervaringen en wensen ten aanzien van de beroepsorganisatie.

1.3 Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd met een digitale tool, waarin 30 vragen waren opgenomen, voornamelijk meerkeuzevragen, met bij een aantal vragen de mogelijkheid om aanvullend commentaar of een toelichting te schrijven. De vragenlijst is door meerdere (bestuurs)leden bekeken en van commentaar voorzien, om inhoudelijk tot een zo evenwichtig mogelijk onderzoek te komen. De vragenlijst uit 2013 is daarbij als basis genomen, om vergelijking met dat onderzoek te kunnen maken – en om dubbel werk te voorkomen. Zie voor de vragenlijst bijlage 1.¹

---

¹ Het onderzoeksverslag gecombineerd met bijlagen is op aanvraag beschikbaar bij de Auteursbond.

De vragen zijn te verdelen in vijf categorieën:

1. Profiel van de educatieve auteur met vragen over algemene achtergrond zoals leeftijd, vakgebied, opleidingsniveau, geslacht en aantal jaren werkervaring.
2. Geldzaken met vragen over de vorm(en) en hoogte van het inkomen, arbeidsongeschiktheidsverzekering, pensioenvoorziening(en) en de invloed van de coronacrisis op het werk.
3. Werkomstandigheden en werktevredenheid met vragen over doelgroep, samenwerking, specialisatie, ontwikkelingen in het werkgebied en het welbevinden als educatief auteur.
4. Tevredenheid over de contracten, contractvoorwaarden en de professionaliteit en samenwerking met de opdrachtgever.
5. Auteursbond met vragen die gerelateerd zijn aan het lidmaatschap, bekendheid met en deelname aan activiteiten en de vraag naar suggesties en tips voor de sectie Educatieve Auteurs.

De uitnodiging voor deelname aan het onderzoek is gedaan via *EduSchrift*, LinkedIn, Facebook, en via een aantal nieuwsberichten (via de mail) aan leden en via via door het doorsturen van de link naar de vragenlijst.

Bij alle vragen was er de mogelijkheid om vragen over te slaan. Bij een aantal vragen was er de keuze 'wil ik niet vermelden'.

De vragenlijst heeft opengestaan van 16 september t/m 31 oktober 2020. De deelname was anoniem: de gegevens zijn niet te herleiden tot de respondenten.

1.4 Deelname aan het onderzoek

Aan het onderzoek hebben 101 respondenten meegedaan. Allen (100%) hebben de vragenlijst helemaal doorlopen. Van de mogelijkheid om vragen over te slaan, is weinig gebruikgemaakt. Van de respondenten is ruim een derde geen lid van de Auteursbond, 65 respondenten zijn wel lid. Het grootste deel van de respondenten is vrouw (70%), ruim een kwart is man en 3 respondenten geven er de voorkeur aan hun geslacht niet te vermelden.

2 Resultaten

2.1 Inleiding

In dit verslag worden de resultaten gepresenteerd in de vijf hiervoor genoemde categorieën. De percentages zoals genoemd in de tekst zijn afgerond (naar beneden) om de tekst overzichtelijk te houden. De genoemde percentages zijn relatieve uitkomsten, gebaseerd op het aantal respondenten dat de vraag beantwoordde. Respondenten die een vraag oversloegen, zijn niet meegenomen in de percentages.

In dit verslag zijn bij een aantal vragen zijn ook de antwoorden op de open vragen opgenomen, met name wanneer deze de situatie van een deel van de educatieve auteurs meer inzichtelijk maken. Een compleet overzicht van zowel kwantitatieve als kwalitatieve data is te vinden in bijlage 2.²

Waar opvallende verschillen met het vorige onderzoek uit 2013 zichtbaar werden, is dat benoemd. Voor de vragen die geheel of grotendeels overeenkomen met de vragen uit het vorige onderzoek is

---

² Het onderzoeksverslag gecompliceerd met bijlagen is op aanvraag beschikbaar bij de Auteursbond.

een vergelijking van de resultaten opgenomen in bijlage 3.³

Tegen de gebruikelijke schrijfwijze in, zijn getallen in dit verslag – voor een snel overzicht – veelal in cijfers opgenomen en niet in woorden.

2.2 Het profiel van de educatieve auteur

Om een beeld te krijgen van de educatieve auteur zijn vragen gesteld over opleiding, leeftijd, aantal jaren ervaring en geslacht. Daarnaast is gevraagd naar het (hoofd)beroep, de opleidingsachtergrond en de scholing als educatief auteur, eventuele specialisatie en doelgroep. De detailinformatie en antwoorden op open vragen zijn opgenomen in bijlage 2⁴.

Educatieve auteur als (hoofd)beroep

Voor bijna een derde van de educatieve auteurs die deelnamen aan het onderzoek is educatief auteur het hoofdberoep (27%). Een minderheid van 18% van de educatieve auteurs staat voor de klas. Dit percentage is gedaald ten opzichte van 2013 (-32%). Een derde van de educatieve auteurs schrijft educatieve teksten naast andere freelancewerkzaamheden. Een kleine 4% is naast educatief auteur ook zelf uitgever.

De meeste auteurs zijn actief als freelancer/zzp'er (80%). Een vijfde doet het auteurswerk naast een betaalde baan. Vier auteurs werken (ook) als ondernemer vanuit een bv en drie auteurs werken in loondienst.

Het aantal auteurs dat fulltime werkt is ten opzichte van 2013 gedaald van 20 naar 9%. Een derde van de auteurs (34%) werkt minder dan 12 uur per week. Dit percentage is iets gedaald. In 2013 werkte 42% parttime tussen 12 en 36 uur per week. Deze keer is een onderscheid gemaakt tussen de groep die 12 tot 24 uur per week werkt (30%) de groep die 24-36 uur per week werkt (27%). Vergeleken met de situatie in 2013 is dit aandeel parttimers dus behoorlijk gegroeid (naar 57%).

Opleiding

Educatieve auteurs zijn hoog opgeleid. 65% heeft een universitaire achtergrond en 33% HBO. Die (universitaire) opleiding is in 70% van de gevallen een didactische opleiding of lerarenopleiding. Naast 10% van de respondenten zonder onderwijsachtergrond of didactische opleiding, benoemt 22% zichzelf als autodidact. De helft van de auteurs heeft geleerd van de samenwerking met anderen. Er zijn er ook auteurs die specifieke cursussen noemen (via Cito en CLU) en een specialist bij uitstek, zoals een gepromoveerd vakdidacticus.

Er is onder de respondenten een enorme diversiteit in vakgebieden te zien. Een meerderheid van de auteurs heeft een taalachtergrond (58%), te weten Nederlands of een moderne vreemde taal. Een tweede en derde grote groep auteurs zijn auteurs van zaakvakken (25%) en beroepsgerichte vakken in de sector zorg en welzijn (20%). Maar liefs 23 deelnemers vulden een eigen omschrijving van (meestal meerdere) vakgebieden in, ondanks ruime keuzemogelijkheid in vakgebieden. Studie- en leesvaardigheden werden meermaals benoemd.

Leesvaardigheden wordt ook een aantal keren genoemd in de toelichting bij de vraag naar specialisaties binnen het auteurswerk. 39% van de respondenten geeft aan een specialisatie te hebben, zoals toetsontwikkeling,

Specialisatie - voorbeeld van een toelichting: 'bovenbouw (dat kan niet iedereen), leerdoelen formuleren, onderzoeksvaardigheden'

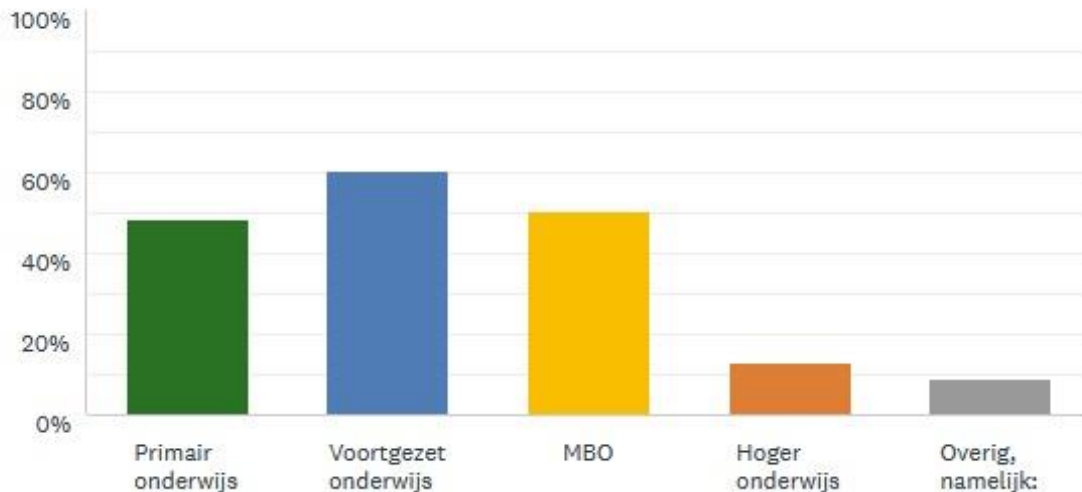
³ Het onderzoeksverslag gecompleteerd met bijlagen is op aanvraag beschikbaar bij de Auteursbond.

⁴ Zie voetnoot 3.

leesbevordering, hoogbegaafdheid of laaggeletterdheid.

Schooltypen waarvoor de auteur schrijft

Veel auteurs schrijven voor meerdere schooltypen. Bijna de helft van de auteurs (48%) schrijft voor het basisonderwijs, 60% schrijft voor het voortgezet onderwijs en 50% schrijft voor het mbo. Opgeteld is dat ruim meer dan 100%, veel respondenten schrijven voor meerdere schooltypen. Een minderheid (12%) geeft aan te schrijven voor het hoger onderwijs (hbo of universiteit).

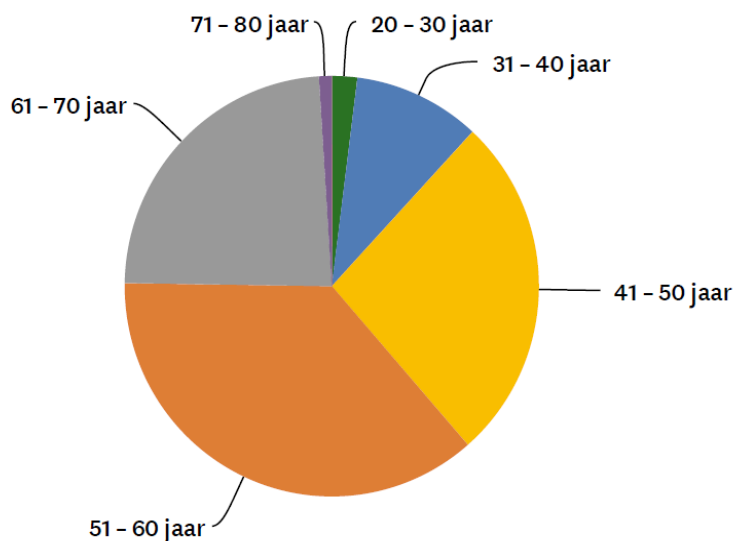

Grafiek 1: Schooltypen waarvoor educatieve auteurs schrijven

Negen respondenten gaven aan dat ze voor een andere dan de genoemde schooltypen schrijven. Opvallend is dat uit de vraag naar opdrachtgevers (zie verderop) een grotere diversiteit aan doelgroepen blijkt dan uit de antwoorden op deze vraag naar schooltypen.

Werkervaring

Twee derde van de educatieve auteurs uit het onderzoek heeft meer dan 10 jaar ervaring in het vak. Daarvan heeft 30% zelfs meer dan 20 jaar ervaring. Ongeveer 10% van de respondenten heeft minder dan 5 jaar ervaring en 22% heeft tussen de 5 en 10 jaar ervaring als educatief auteur. Dat past bij de leeftijdsopbouw onder respondenten: de leeftijdsgroep 41 tot 50 jaar (26%) en de leeftijdsgroep 51 tot 60 jaar (36%) zijn het sterkst vertegenwoordigd. De leeftijdsgroepen onder 40 jaar zijn met 11% een kleine minderheid. Dat is een halvering ten opzichte van het vergelijkbare percentage in 2013.

Grafiek 2: leeftijd respondenten

Gender

Zoals aangegeven in de inleiding is 70% van de respondenten vrouw. Hier en daar kleine verschillen in de antwoorden tussen mannen en vrouwen aan te geven, maar de verschillen tussen vrouwen en mannen onderling zijn groter en relevanter dan de verschillen tussen mannen en vrouwen. In dit onderzoek geldt dezelfde uitzondering op de gelijkheid in de antwoorden tussen mannen en vrouwen als in 2013: veel meer vrouwen dan mannen benutten de mogelijkheid om aanvullende toelichtingen te geven.

2.3 Geldzaken

De educatieve auteur verkoopt geen product of dienst, maar een recht op het gebruik van zijn of haar teksten. Dat recht wordt overgedragen of in licentie verleend. Dat levert verschillende mogelijkheden voor een verdienmodel op. Auteurs kunnen inkomsten hebben uit royalty, een vast bedrag per opdracht of een uurloon. Ook kan er sprake zijn van een vast inkomen per maand of van winst uit onderneming. Als verdienmodel is royalty de meest gebruikelijke. Dat houdt in dat een deel van de omzet voor auteurs is gereserveerd. Royalty is een vergoeding voor de auteur per verkocht 'boek', waarbij boek tegenwoordig evengoed een eenheid in een digitale leeromgeving kan zijn. Met een royaltymodel hoeft een uitgeverij niet vooraf te investeren in het honorarium van de auteur en deelt de auteur bij een succesvolle exploitatie in het resultaat. Voor de auteur is deze investering onzeker en kostbaar. De auteur kan zijn tijd maar één keer besteden en naarmate het project groter is, is het risicovoller. Meer gedetailleerde informatie in relatie tot de vragen over geldzaken is te vinden in bijlage 2.⁵

De bestaande inkomenssituatie is voor de meeste auteurs een mix van inkomsten. Uit de antwoorden van respondenten lijkt het erop dat het royaltymodel voor zowel uitgevers als auteurs onder druk is komen te staan: in de mix van inkomsten is het aandeel royalty nog steeds hoog - 77% van de auteurs ontvangt een vorm van royalty -, maar in vergelijking met 2013 geven veel meer auteurs aan ook of uitsluitend op uurbasis te werken. 53% van de auteurs geeft nu aan op uurbasis te werken, in 2013 was dat 34%. Het aandeel auteurs dat aangeeft winst uit onderneming te genieten is met een derde gedaald. Dat laat zich niet direct verklaren, maar is wel opvallend.

Welke beloning heeft jouw voorkeur?
'Het hangt af van de opdracht. Merendeel van mijn werk is op royaltybasis, dat bevalt goed, maar de toekomst ervaar ik als zeer onzeker, omdat het volstrekt onduidelijk is wat dit me in de toekomst gaat opleveren door andere beloningssystematiek.'

Kan een auteur kiezen voor een beloningsvorm, dan kiest 33% van de ondervraagden voor royalty, 28% voor beloning op uurbasis en 14% voor een bedrag per opdracht. Van de respondenten maakt 10% hier de keuze voor 'overige beloningsvormen' en geeft via het opmerkingenveld aan de voorkeur te hebben voor een combinatie van beloningen. Nog eens 6% kiest ook voor 'overige beloningsvormen', maar geeft een andere of geen toelichting. Meerdere respondenten merken op dat royalty's vergezeld dienen te gaan van een (niet terugvorderbaar) voorschot. Opmerkelijk: In 2013 gaf nog de helft van de auteurs aan op basis van royalty betaald te willen worden.⁶

Inkomen

Vijf auteurs hebben geen informatie willen verschaffen over hun inkomenspositie en één auteur sloeg de vraag naar het inkomen over.

⁵ Het onderzoeksverslag gecompleteerd met bijlagen is op aanvraag beschikbaar bij de Auteursbond.

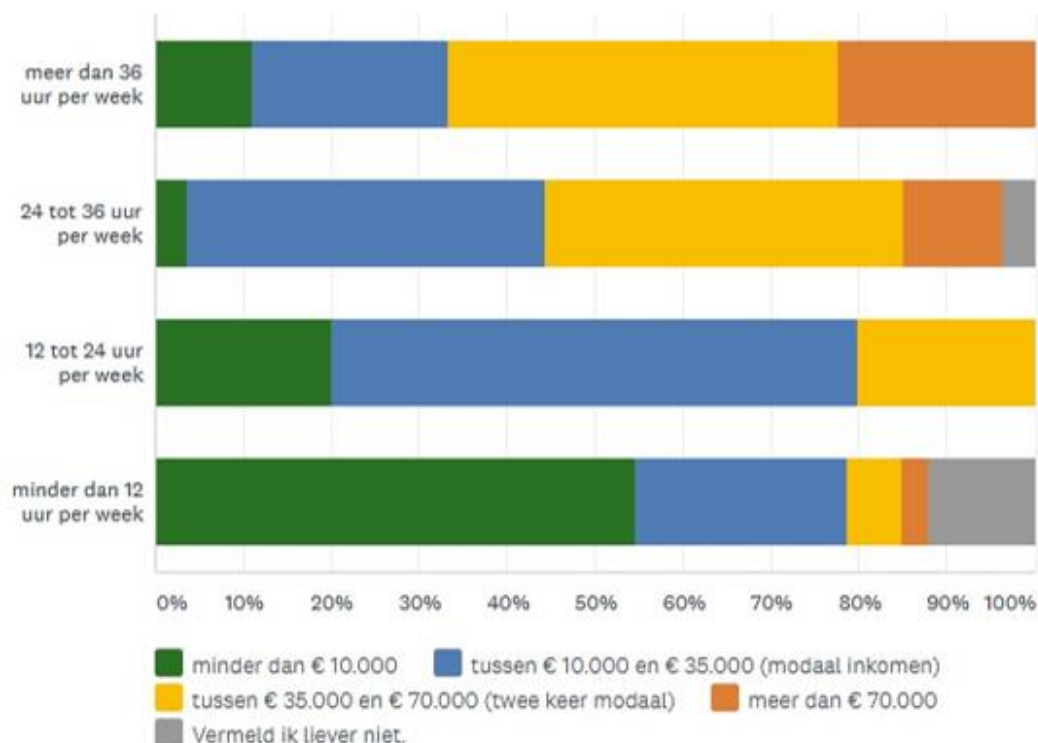
⁶ In 2013 had de respondent de mogelijkheid om bij de vraag naar de gewenste beloningsvorm meerdere vormen aan te vinken. In 2020 was slechts één keuze toegestaan.

Grafiek 3: Inkomen educatieve auteurs

Het inkomen van educatieve auteurs is gezien het hoge opleidingsniveau en het grote aantal ervaringsjaren gemiddeld aan de lage kant. Een meerderheid van de auteurs, bijna 40% geeft aan een inkomen tussen € 10.000 en € 35.000 te verdienen. Dit laatste is een modaal inkomen. 26% geeft aan minder dan € 10.000 te verdienen en 24% heeft een inkomen tussen € 35.000 en € 70.000. Nog eens 6% van de respondenten heeft een inkomen van meer dan € 70.000. Uiteraard moet gekeken worden naar het aantal uren dat iemand werkzaam is om een oordeel te kunnen geven over het inkomen.

Van de fulltimers is er aantal dat minder dan € 10.000 opgeeft als inkomen. Als dat inkomen nog volgt als gevolg van honorering via royalty, dan hoeft dit geen alarmerend signaal te zijn. Dit is echter onduidelijk. In het geval er geen verdere inkomsten tegenover staan, dan komt dit neer op een uurloon van € 8,16 als je uitgaat van de 1225 uur die de belastingdienst hanteert om voor ondernemersfaciliteiten in aanmerking te komen.

Grafiek 4: inkomen naar werktijd

Bij een werkweek van 36 uur en 4 weken vakantie heeft een fulltime-auteur bij een modaal inkomen (€ 35.000) een uurloon van ongeveer € 20,25. Dat is dan een brutoloon waar inkomstenbelasting, bijdrage zorgverzekeringswet en zakelijke kosten nog vanaf gaan.

Een pensioenvoorziening en arbeidsongeschiktheidsverzekering zouden daar ook nog uit betaald moeten worden. Hoewel het gaat om een steekproef, heeft een derde van de fulltime auteurs een inkomen lager dan € 35.000. 44% procent van de fulltimers verdient een inkomen tussen € 35.000 en € 70.000, wat gezien kan worden als meer passend bij het werk in vergelijking met een loondienstverband van een hoger opgeleide professional.

Voor een deel van de educatieve auteurs die in deeltijd 24 tot 36 uur per week werken, lijkt de situatie niet veel beter. Ook daar zit 44% van de auteurs met een niet onaanzienlijk aantal werkuren per week op maximaal een modaal inkomen.

Aan de andere kant van de schaal verdienen educatief auteurs die minder dan 12 uur per week aan het schrijven van educatieve materialen werken ook inderdaad een laag inkomen: 54% verdient minder dan € 10.000. Eén parttime auteur verdient met een inspanning van minder dan 12 uur per week meer dan € 70.000 op jaarbasis.

Arbeidsongeschiktheid

Een meerderheid van de educatieve auteurs geeft aan niets te hebben geregeld voor eventuele arbeidsongeschiktheid, namelijk: 59%. Rond de 20% heeft een arbeidsongeschiktheidsverzekering of is deelnemer aan een broodfonds en 12% geeft aan terug te vallen op de financiële ondersteuning van een partner.

Bij de 18% deelnemers die hier kiest voor de antwoordoptie 'Anders' valt een driedeling op. Deze respondenten hebben:

- een spaarpot of reserves om eventuele (tijdelijke) arbeidsongeschiktheid op te vangen en/of
- een arbeidsongeschiktheidsverzekering via de werkgever en/of
- een pensioenuitkering of een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Het gegeven dat een aantal auteurs werkt vanuit een arbeidsongeschiktheidssituatie, kan een aanwijzing zijn voor de afwezigheid van een arbeidsongeschiktheidsverzekering bij veel auteurs. De kosten voor een dergelijke verzekering worden gezien als hoog en de vraag wanneer een auteur in aanmerking komt voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering is relevant.

Met name fysieke beperkingen zijn theoretisch goed te combineren met auteurswerk. De auteur heeft een gerede kans om een verzekering af te sluiten die in de praktijk niet zo snel een uitkering zal opleveren.

Arbeidsongeschiktheid en pensioen

Arbeidsongeschiktheidsverzekering:

'Ik ontvang al WIA maar werk daarnaast dus als tekstschrijver (en draag de inkomsten af aan het UWV).'

'Naast auteurswerk nog een baan in het onderwijs voor twee dagen (zolang het duurt).'

'Ik heb 'niets' geregeld, maar een behoorlijke spaarpot.'

'Ik werk via een payrollbedrijf en kan aanspraak maken op een uitkering.'

Pensioen:

'Ik hoop dat royalty's nog even doorlopen als ik stop met werken. En heb een huis gekocht en afbetaald dat we kunnen opeten.'

'Ik heb een huis dat extra geld oplevert door verhuur en op termijn hopelijk in pensioen voorziet.'

'Ik zit bij [...]. Daar beleg ik - bij mijn weten - zelf voor mijn pensioen. Of geldt dat als 'pensioenverzekering'?'

'Ik bouw pensioen op via mijn werkgever.'

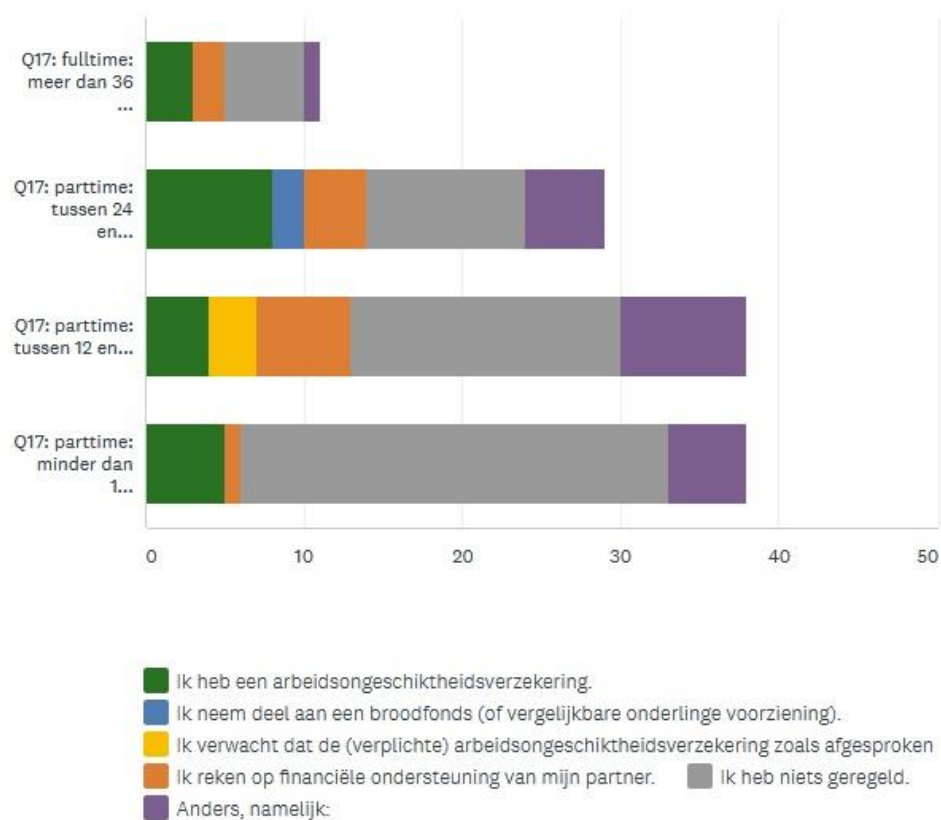
'Ik zet wanneer mogelijk een deel van de winst opzij via belastingmaatregel fiscale oudedagsreserve (FOR)'

Pensioen

Een groot deel van de auteurs dat aangeeft 'niets te hebben geregeld' voor arbeidsongeschiktheid heeft wél iets geregeld voor het pensioen. Dat zou je een verstandige keuze kunnen noemen: gezien de levensverwachting en de kans op arbeidsongeschiktheid, is het veel aannemelijker dat de auteur een beroep zal doen op een pensioenvoorziening dan op een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Drie deelnemers geven aan te vertrouwen op de regelingen uit het gesloten pensioenakkoord als het gaat om arbeidsongeschiktheid.

Wat heb jij geregeld voor arbeidsongeschiktheid in relatie tot je auteurswerkzaamheden? (Er zijn meerdere antwoorden mogelijk).

Beantwoord: 100 Overgeslagen: 0

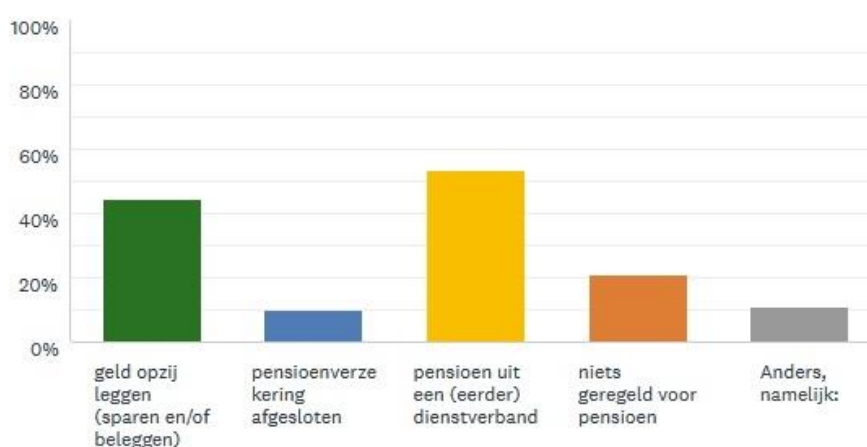
Grafiek 5: Arbeidsongeschiktheidsverzekering naar werktijd. [Het aantal respondenten is 100, omdat 1 deelnemer de vraag over de werktijd heeft overgeslagen.]

Interessant is om te kijken naar de werktijd. Het lijkt logisch om te veronderstellen dat auteurs met een kleine werktijd minder urgentie voelen om een arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten. Dat blijkt te kloppen. Vooral bij de deeltijdwerkers heeft een groot deel geen arbeidsongeschiktheidsverzekering afgesloten. Van de 59 respondenten die aangeeft niets te hebben geregeld werkt 45% minder dan 12 uur per week en (cumulatief) 75% minder dan 24 uur per week.

De verschillen in werktijd spelen bij de vraag naar een pensioenvoorziening minder dan bij de vraag over arbeidsongeschiktheid. Allereerst moet worden opgemerkt dat de meeste auteurs recht hebben AOW. De vraag naar pensioen betreft dan ook het – noodzakelijke – aanvullende pensioen. Daarbij geldt dat ‘geld opzij leggen’ door auteurs met een kleine werktijd veel minder vaak wordt genoemd als manier om in het pensioen te voorzien, maar dat ligt voor de hand gezien het lagere inkomen. Het percentage ‘helemaal niets geregeld’ is veel minder hoog bij pensioenvoorziening, dan bij een arbeidsongeschiktheidsverzekering en dat antwoord is omgekeerd evenredig met de omvang van de werktijd. Van de fulltimers heeft 90% iets geregeld als het om aanvullend pensioen gaat en van de parttimers met een kleine werktijd (tot 12 uur per week) heeft bijna driekwart iets geregeld voor het pensioen. In vergelijking met 2013 is het aandeel auteurs dat niets heeft geregeld gedaald van 29% naar 20%.

Wat heb jij geregeld inzake pensioenvoorziening? (Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.)

Beantwoord: 101 Overgeslagen: 0

Grafiek 6: pensioenvoorziening

Bij ‘Anders’ - ingevuld door 10% van de respondenten – wordt twee keer een specifieke coöperatie genoemd als mogelijkheid om zelf pensioen op te bouwen. Daarnaast worden genoemd: banksparen, beleggen in vastgoed en meedelen in het pensioen van de partner. Een van de respondenten noemt de fiscale oudedagsreserve (FOR) als mogelijkheid om een deel van de winst te reserveren voor het pensioen.

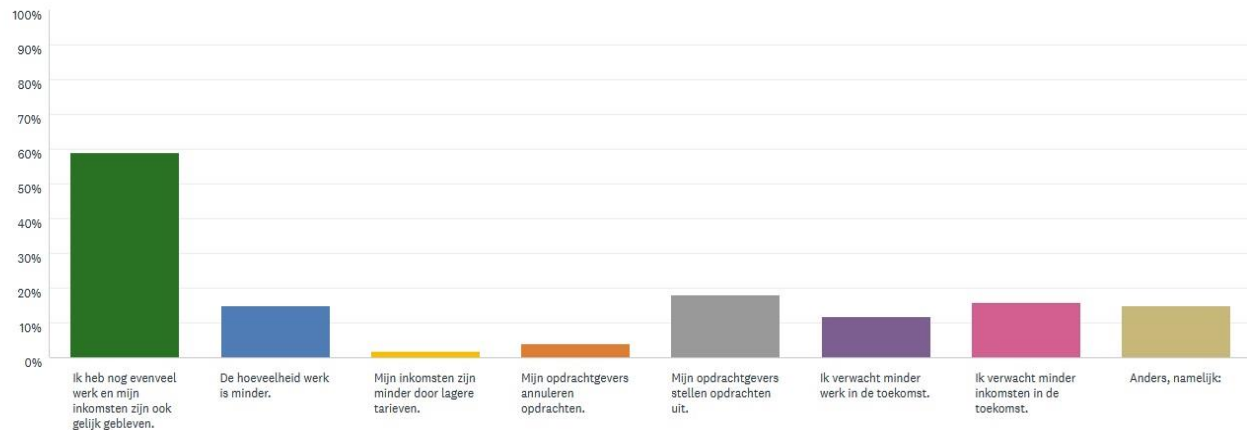
Het bewustzijn dat het pensioen aandacht verdient lijkt voldoende aanwezig. Dit neemt niet weg dat het vullen van een (eigen) pensioenpot in de praktijk mogelijk achterloopt bij de gewenste uitkering, zeker wanneer je als uitgangspunt zou nemen dat de auteur een dienstverband zou hebben voor de werktijd van zijn auteurschap.

Coronapandemie

2020 is het jaar waarin een coronapandemie een grote wissel trekt op maatschappij en werk. Een vraag naar de invloed van de pandemie maakte daarom deel uit van de vragenlijst. Veroorzaakt de pandemie voor de educatieve auteur ook een (financiële) crisis?

Wat merk jij als educatieve auteur van de coronacrisis? (Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.)

Beantwoord: 100 Overgeslagen: 1

Grafiek 7: Invloed van de coronapandemie

In de antwoorden is een onderscheid te maken tussen hoeveelheid werk en inkomsten. Voor 59% van de educatieve auteurs is dit onderscheid niet relevant. Zij geven aan dat de hoeveelheid werk en de inkomsten gelijk gebleven zijn. Toch heeft een niet geringe minderheid te maken met minder werk (15%) en het uitstellen van opdrachten door opdrachtgevers (18%). Ook verwacht 12% minder werk in de toekomst en 18% minder inkomsten in de toekomst. 22% van de respondenten benut de mogelijkheid een toelichting te geven.

Deze reacties zijn globaal in te delen:

- Geen of minder werk of inkomen, maar de coronapandemie is daar (vermoedelijk) niet de oorzaak van. (7 keer genoemd)
- Invloed van coronapandemie is niet te merken. (2 keer genoemd)
- Wel (of verwachte) invloed op werk of inkomsten (10 keer genoemd). Daarbij is een grote verscheidenheid aan uitspraken gedaan, waarbij respondenten ook een aantal keren de link met digitalisering noemen.

Naar aanleiding van de coronapandemie

'Minder 'life' contact met uitgever en medeauteurs, waardoor onduidelijkheden en irritaties ontstaan. Betekent afname van werkplezier.'

'Mijn uitgever is heel scheutig in het uitdelen van gratis licenties (geweest), ook voor schooljaar 2020-2021 is dit gebeurd. Ik heb geen idee wat dat financieel voor mij betekent. Eigenlijk is het vreemd dat een uitgever dat zomaar kan doen. Je draagt je auteursrecht over en dat betekent dan dat de uitgever het gewoon gratis weg mag geven? Argument was dat het de tweedehandsmarkt tegen zou werken, want nu moesten scholen nieuwe theorieboeken kopen. Maar ik had net theorie- en werkboeken herzien. En die nieuwe werkboeken worden digitaal dus ook weggeven.'

'Dankzij Tozo is mijn inkomen tot nog toe gelijk gebleven. Het (schrijf)werk gaat onverminderd voort, (voor)lezingen vallen stil.'

'Minder inkomsten: ik heb de indruk dat educatieve uitgeverij hun leermiddelen, en dus ook de leermiddelen waarbij ik als auteur ben betrokken, minder effectief weten te vermarkten sinds de coronacrisis. De afzetmarkt (scholen) is ook conservatief en wil in deze tijden niet aan ander leermateriaal beginnen. Als mijn indruk klopt, dan is dit een probleem voor de uitgeverij, maar dus ook voor mij als auteur!'

'Royalty's van vorig jaar werden in eerste instantie maar voor 60% uitbetaald, twee maanden later kwam de rest. Ik verwacht komend jaar minder royalty's in verband met het feit dat de scholen dicht zijn geweest en in die periode niets besteld hebben. In de toekomst verwacht ik weer een toename van de royalty's omdat mijn werk gedigitaliseerd wordt.'

'De aansturing vanuit de opdrachtgever (educatieve uitgeverij) verloopt rommelig, doordat medewerkers vanuit huis werken en minder op elkaar afstemmen. Ook begin je nu iets te merken van ontslagen/burnouts/reorganisaties bij opdrachtgevers, dat levert onrust op en minder goede aansturing. Men valt ook terug op het oude, nieuwe concepten zijn weinig vernieuwend, er wordt op 'safe' gespeeld.'

'Ik denk niet dat het achteruitgaan van mijn inkomen iets te maken heeft met de coronacrisis, wel met de automatisering van het productieproces en het feit dat educatieve producten vooral online worden aangeboden. Dat kost meer geld. Ik zie dat mijn uitgever steeds meer auteurs aanneemt, omdat er veel meer opdrachten moeten worden geproduceerd. Het percentage van de winst dat wordt uitgekeerd aan auteurs blijft hetzelfde. Oftewel, broodschrijvers zijn passé.'

2.4 Werkomstandigheden en werktevredenheid

Educatieve auteurs zijn veelal zelfstandige professionals die schrijven in opdracht of overleg met een uitgeverij of andere opdrachtgever. Er is sprake van een onderlinge afhankelijkheid die als doel heeft een commercieel succesvolle exploitatie. Daar horen veelal complexe overeenkomsten bij waarin het werk wordt overgedragen of in licentie gegeven. Ook al werkt een educatieve auteur alleen, het eindresultaat ligt niet alleen in handen van de educatieve auteur. Anderen: leerdoelen-experts, toetsontwikkelaars, redacteurs, beeldverwerpers, fotografen, vormgevers, ict'ers, dragen bij aan de methode waarvoor de educatieve auteur schrijft.

Het is interessant om net als in 2013 te peilen hoe het is gesteld met de werktevredenheid van auteurs, die in het onderzoek in 2013 heel hoog was.

Een deel van de vragen is gesteld in de vorm van stellingen waarbij auteurs via een 'vierpuntsschaal' (zeer tevreden (4), tevreden (3), ontevreden (2) zeer ontevreden (1)) konden aangeven in hoeverre ze (on)tevreden zijn. Daarnaast was er de mogelijkheid om n.v.t. aan te vinken. Het gemiddelde geeft een mate van tevredenheid over alle respondenten weer. Hoe hoger de score, hoe hoger de tevredenheid. In bijlage 2⁷ zijn de details van de uitwerkingen van de vragen naar werkomstandigheden en werktevredenheid te vinden.

Thuiswerkers

Educatieve auteurs werken vanuit huis. Ze werken thuis (82%) of hebben een kantoor aan huis (bijna 10%). Het grote aandeel thuiswerkers is ten opzichte van 2013 ongeveer gelijk gebleven, maar minder auteurs hebben (of noemen het) 'kantoor aan huis'. Veranderingen door de coronapandemie zijn niet aan de orde, behalve voor die ene auteur die invulde bij werkplek: 'de bieb!'

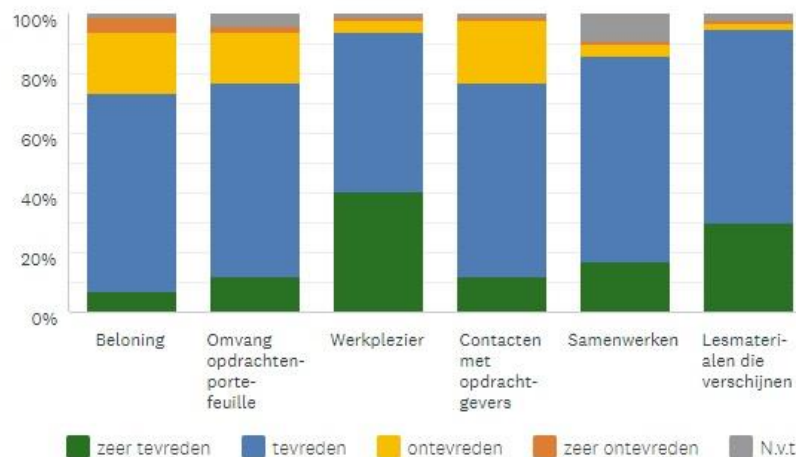
⁷ Het onderzoeksverslag gecombineerd met bijlagen is op aanvraag beschikbaar bij de Auteursbond.

Algemene tevredenheid

In het algemeen zijn auteurs tevreden over hun werksituatie. Vergeleken met 2013 is die tevredenheid ongeveer gelijk gebleven. Wel wordt het oordeel 'zeer tevreden' wat minder vaak gebruikt. In mindere mate geldt dat ook voor 'zeer ontevreden'.

Geef aan hoe tevreden je bent over de volgende onderwerpen.

Beantwoord: 101 Overgeslagen: 0

Grafiek 8: Algemene tevredenheid

Die hoge tevredenheid wordt overigens in 34 aanvullende opmerkingen behoorlijk genuanceerd, waarbij respondenten de ontwikkelingen op het gebied van royalty en beloning meermalen scherp bekritisieren. Ook antwoorden bij andere vragen zijn een indicatie dat de tevredenheid niet onverdeeld is.

Voor één auteur is het werkplezier zo afgenomen dat deze het opmerkingenveld benut om aan te geven te willen stoppen met het werk, een andere geeft aan reeds gestopt te zijn vanwege beslissingen bij een uitgeverij.

Opvallend is dat een van de respondenten de 'trend' waarneemt om via tussenbureaus aan de slag te moeten tegen extreem lage tarieven. Andere respondenten noemen of bevestigen deze trend niet.

Algemene tevredenheid

'Beloningen nemen gaandeweg af. Royaltypercentages verminderen. Opdrachtenportefeuille nu even slechter gevuld, maar meestal uitstekend. Werk met groot plezier samen met uitgevers en collega-auteurs.'

'Ik vind het jammer dat de werkdruk zo hoog is voor iedereen; er is nauwelijks meer tijd voor informeel contact.'

'De beloning is schandalig voor auteurs. En in de afgelopen jaren alleen maar lager geworden. Uitgevers moeten zuiniger zijn op hun auteurs en deze serieuzer nemen. We doen en willen veel uit liefde voor ons vak en het onderwijs. Daar mag en moet ook naar betaald worden.'

'Auteurs lijken wel de sluitpost van een productie. De bouwplannen op basis waarvan we schrijven rammelen aan alle kanten. De planning klopt zelden. Communicatie is er nauwelijks. En de tarieven

zijn al 15 jaar ongewijzigd. Je moet vaak meer en meer doen voor hetzelfde bedrag. Uitgevers willen ons laten delen in de risico's, maar niet in de winst.'

'Ik zou meer willen samenwerken met en leren van andere auteurs.'

'Als je heel ervaren bent in het onderwijs, dan heb je een goede kijk op haalbaarheid van concept en lesinhouden. Daarover mee kunnen denken met uitgever zou een betere methode opleveren. Helaas heb ik dit nooit meegemaakt als lesauteur. Bedenk lessen en denk verder niet na, lijkt het credo. Heel jammer, gemiste kans.'

'Schrijven zelf vind ik erg leuk, werkwijze van de uitgeverij vind ik frustrerend. Daar is te weinig inhoudelijke kennis in huis.'

'Beloning is wisselend. Ik probeer zelf een uurtarief vast te stellen, maar vaak hebben uitgeverijen een tarief vastgesteld waarop je ja of nee kunt zeggen. Soms is dit goed, vaak is het laag tot erg laag.'

'Ik heb alle uitgaven zelf ontwikkeld en bedacht en daar is door de uitgeverij iets moois van gemaakt.'

'Resultaten behaald in het verleden, vormen geen garantie voor de toekomst. Zit net weer in een herzieningsronde en heb daar niet op voorhand vertrouwen in.'

'Ik merk dat als je voor kleinere uitgeverijen werkt het prettiger samenwerken met auteurs en uitgeverij. Je hebt een grotere verantwoordelijkheid voor het proces en de doorlooptijden zijn korter.'

'De neiging van steeds meer uitgevers is vaste (vaak te strak gecalculerde) bedragen af te spreken. Ook als het gaat om aanpassen/uitbreiden methodes die al een groot deel van de markt hebben willen veel uitgevers niet delen in de opbrengsten via royalty's. Mijn inkomsten zijn de afgelopen jaren steeds verder gedaald bij gelijke of hogere inspanning.'

Marktpositie

De ontwikkelingen op de markt voor educatieve auteurs geven een inkijkje in de perspectieven van educatieve auteurs binnen hun werkerrein en de mogelijkheden om een goed inkomen te verwerven. Daarover is een aantal stellingen voorgelegd. De antwoorden op deze stellingen reflecteren een sluimerend ongenoegen met de positie van educatieve auteurs met gebrekkige mogelijkheden om zelf sturing te geven aan omvang en soort opdrachten.

Opmerkelijk is, dat deze vraag met stellingen de enige is die veel respondenten oversloegen; maar liefst 26 respondenten deden dat. Opvallend is ook dat een deel van de auteurs de algemene tevredenheid nuanceert. Zo stemt ruim een kwart van de respondenten in met de stelling dat ze steeds meer werk moeten verzetten om een inkomen te verdienen dat vergelijkbaar is met een inkomen in loondienst.

De tabel hierna vermeldt het percentage educatieve auteurs dat instemde met de stelling, indien van toepassing zijn de percentages naar beneden afgerond. Bij iedere stelling was er de keuze om er al dan niet mee in te stemmen.

Stelling	
Er is ieder jaar meer concurrentie onder educatieve auteurs.	14%
Ik heb steeds meer moeite om aan goede (en leuke) opdrachten te komen.	28%
Ik heb steeds meer last van concurrerende, educatieve auteurs die minder vakbekwaam zijn en/of voor lagere prijzen werken.	28%
Ik heb steeds meer werk en moet er relatief meer voor doen om een inkomen te verdienen dat vergelijkbaar is met een baan in loondienst.	36%
Het is steeds moeilijker om aan de slag te gaan bij een concurrerende uitgeverij.	20%
Mijn inkomen verkrijg ik meer dan vroeger uit werk bij maar één uitgever/opdrachtgever.	24%
Ik heb steeds minder betaald werk als educatief auteur.	20%

Tabel 1: Stellingen over de marktpositie van educatieve auteurs

In vergelijking met het onderzoek in 2013 valt op dat minder auteurs concurrentie van andere educatieve auteurs ervaren en dat een groter deel van de auteurs moeite heeft om goede opdrachten te verwerven.

Opdrachten werven

Een volgende vraag is te beschouwen als een toets voor de autonomie van educatieve auteurs. Bij deze stellingen gaat het om de ruimte die educatieve auteurs ervaren om hun opdrachtenportefeuille gevuld en interessant te houden. Die autonomie wordt mooi verwoord in een van de toelichtingen: 'Ik heb een vaste uitgever. Ik ben er begonnen door een idee te pitchen en schrijf nu aan mijn 26e werkboek. Afwisselend schrijf ik een reeks op verzoek van mijn uitgever en heb ik zelf een idee waar mijn uitgever achter staat. In de zes jaar dat ik schrijf heb ik altijd een 'wachtlijst' gehad van nog te schrijven boeken (momenteel nog zes, wat zo'n drie jaar werk is naast mijn baan van 32 uur).' In de onderstaande tabel zijn de percentages opgenomen waarmee auteurs instemden. 100 respondenten vulden de vraag in. Ze konden daarbij meerdere antwoorden aanvinken.

Stelling	
Ik kan kiezen voor wie ik wil werken en zoek de leukste opdrachten uit.	22%
Ik ontwikkel educatief materiaal en geef het zelf uit.	9%
Ik ontwikkel educatief materiaal op eigen initiatief en bied dat aan bij een uitgeverij.	15%
Ik ben in staat om me voldoende van concurrerende, educatieve auteurs te onderscheiden.	45%
Ik werk als zelfstandige en verricht dezelfde werkzaamheden als mensen in loondienst	11%
Geen van bovenstaande antwoorden.	35%

Tabel 2: Stellingen over autonomie in het werven van opdrachten

Bijna de helft van de auteurs ziet zich in staat zich van de concurrentie te onderscheiden. Die positie geeft autonomie, maar kennelijk is het geen vanzelfsprekendheid om op deze manier tegen de eigen mogelijkheden aan te kijken.

Opvallend is verder dat 11% van de auteurs aangeeft dezelfde werkzaamheden te verrichten als mensen in loondienst. Omdat elders uit de enquête blijkt dat slechts 3 van de respondenten in loondienst zijn, zou hier mogelijk sprake kunnen zijn van een fictief dienstverband: een constructie waarbij de overheid forse naheffingsaanslagen kan opleggen aan zowel opdrachtgever als (schijn)zelfstandige. Een mogelijk fictief dienstverband komt in een tweetal toelichtingen aan bod:

- 'Bij mijn laatste vinkje: ja, grotendeels dezelfde werkzaamheden als mijn collega's bij uitgeverijen in loondienst. Maar er zijn natuurlijk wel verschillen, ik heb echt meer vrijheid. En vaak is de opdracht echt wel duidelijk afgebakend, en tijdelijk.'
- 'In mijn situatie geldt bijna de laatste optie (verricht dezelfde werkzaamheden als mensen in loondienst), in die zin dat ik steeds meer werkzaamheden verricht die vroeger onder de taken

van de uitgeverij vielen, met name op het gebied van beelden zoeken en verwerking van materiaal in ict-toepassingen.'

Van de mogelijkheid om aanvullend iets op te merken, maakte een aantal respondenten gebruik om aan te geven dat ze bij vraag 7 de mogelijkheid voor een categorie 'geen van bovenstaande antwoorden' hadden gemist. Maar er waren ook inhoudelijke aanvullingen.

Autonomie

'Ik ben eigenlijk met pensioen (65) en doe dus niet zo heel veel meer. Eigenlijk alleen als ik gevraagd word en dan werk ik dus met plezier!'

'Ik zit helaas niet in de luxe positie dat ik kan kiezen uit heel veel opdrachten (heel soms gebeurt dat wel); meestal is het 'aanpakken wat voorbij komt' (al word ik wel kritischer t.a.v. opdrachtgevers en opdrachten)'

'Ik schrijf voor het voortgezet onderwijs, voor het vak scheikunde. Dit is een goed afgebakend terrein, waarin eerder schaarste is dan overschot. Ik heb tot nu toe altijd voldoende werk gehad voor mijn behoefte (1-3 dagen in de week), maar het was ook weer niet zo dat ik kon kiezen.'

'Er hangt natuurlijk ook veel van je netwerk af. Er is ook een grote 'gunfactor' uiteraard alleen als je je werk goed hebt gedaan.'

'Over het algemeen heb ik geen moeite om opdrachten te vinden. Soms vallen ze over elkaar heen, terwijl dat aanvankelijk er anders uitzag. Vertragingen bij uitgeverijen zijn lastig te voorzien en in te plannen.'

'De uitgeverij maakt het moeilijk om elders opdrachten uit te voeren.'

'Het aantal goed betaalde opdrachten wordt steeds minder.'

'Ik werk al heel lang voor dezelfde uitgevers, die weten wat ik in huis heb en wat ze aan me hebben.'

Opdrachtgevers

Educatieve auteurs werken veelal voor grote uitgeverijen: 96% van de educatieve auteurs werkt voor een of meer uitgeverijen. Daarnaast werken educatieve auteurs ook voor musea en publieksinstellingen (14%), trainingsbureaus en andere bedrijven (21%), schoolbesturen (18%) of andere gebruikers (8%). Aanvullend worden nog maatschappelijke organisaties en non-profitorganisaties genoemd.

Deze resultaten wijken nauwelijks af van de resultaten in het onderzoek van 2013. Alleen op het punt van opdrachten van scholen/schoolbesturen is een kleine groei zichtbaar.

2.5 Contracten

Het ontwikkelen van leermiddelen is meestal een project van langere duur. Voor zowel auteur als uitgever is het onzeker of de ontwikkelde leermiddelen breed gewaardeerd zullen worden in de markt, ook al wordt daar steeds vaker vooraf uitgebreid onderzoek naar gedaan. Dat maakt dat veel auteurs, zoals eerder aangegeven, werken op royaltybasis al of niet met een niet-terugvorderbaar voorschot op die betaling. Auteurs lopen met hun tijdinvestering een behoorlijk risico om met een

geringe beloning achter te blijven of er juist – al dan niet anoniem – bestsellerauteur door te worden en er goed aan te verdienen.

Voor de verdeling van de royalty over auteursteams gebruiken educatieve uitgeverijen vaak een puntenstelsel, waarbij auteurs punten krijgen voor werkzaamheden die ze uitvoeren. Hoe die punten samenhangen met de geleverde prestatie is niet altijd inzichtelijk. De keuze voor een puntensystematiek is gemaakt, omdat auteurs voor vergelijkbare succesvolle en minder succesvolle methode-onderdelen (bijvoorbeeld een hoofdstuk) dezelfde hoeveelheid werk moeten verzetten. Om te voorkomen dat geen enkele auteur die minder succesvolle eenheid wil schrijven, is er een puntensystematiek.

Het is van belang dat de auteur zoveel mogelijk vooraf inzicht heeft in de puntenverdeling, terwijl dit vaak een achteraf toegevoegd addendum is bij een lang daarvoor gesloten overeenkomst.

De details van de antwoorden op de vragen over contracten zijn opgenomen in bijlage 2.

Tevredenheid met contracten

Ruim twee derde (69%) van de auteurs verdiept zich in contracten en tekent nooit zonder ze (goed) te lezen. Dat betekent helaas ook dat ruim 30% van de auteurs dat kennelijk niet doet, terwijl een handtekening onder een contract verstrekkinge gevolgen kan hebben. 45% van de respondenten is over het algemeen tevreden met de contractvoorwaarden.

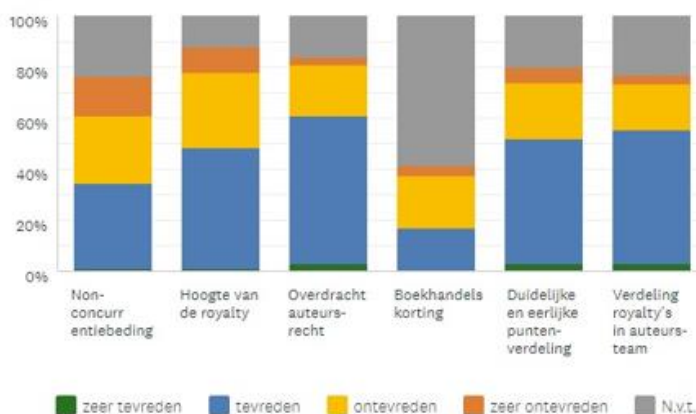
Ongeveer de helft (47%) van de auteurs geeft aan te onderhandelen met de opdrachtgever. Daarbij boekt de ene helft vrijwel nooit resultaat en de andere helft bijna altijd. Een auteur schreef bij een andere vraag als aanvulling: 'Onderhandelen over contracten moet je als auteursteam samen doen, anders bereik je onvoldoende.'

Van de respondenten is 8% ontevreden met de eigen contractvoorwaarden maar durft om moverende redenen dat niet bespreekbaar te maken. 7% gaf aan geen van de stellingen over contracten te kunnen onderschrijven.

Bij deze vraag is ook gevraagd naar de tevredenheid met een aantal andere onderwerpen uit contracten. Deze tevredenheid ligt duidelijk lager in vergelijking met andere onderwerpen. Ook is ruimschoots gebruikgemaakt van de mogelijkheid om 'n.v.t.' aan te vinken. Opvallend is dat veel respondenten 'n.v.t.' aankruisen bij het onderwerp boekhandelskorting. Dat roept de vraag op of auteurs zich realiseren dat eventuele kortingen die de uitgever verleent aan distributeurs, boekhandelaars of schoolbesturen, een negatieve invloed kunnen hebben op de hoogte van de royalty. Door het geven van korting, kan weliswaar de totale afzet van de uitgever omhooggaan (een groter marktaandeel voor de methode bijvoorbeeld). Maar als de marge per boek lager is, hoeft die hogere afzet geen hogere royalty voor de auteur te betekenen. Bij een hoge verkoopprijs en lage afzet, kan theoretisch de royalty voor de auteur even hoog zijn als bij een lage verkoopprijs en hoge afzet. Er is vrijwel geen informatie over de positieve invloed op de omzet van verleende kortingen, want die informatie wordt door educatieve uitgeverijen gezien als concurrentiegevoelig.

Hoe (on) tevreden ben jij over onderstaande punten in jouw contracten?

Beantwoord: 101 Overgeslagen: 0

Grafiek 9: Tevredenheid over onderdelen van het contract

Over het non-concurrentiebeding is ruim 40% van de auteurs ontevreden tot zeer ontevreden, iets meer dan een derde is tevreden. Opnieuw komt de royalty aan bod, waarbij ongeveer de helft van de auteurs tevreden is. De meeste auteurs ervaren geen onvrede in relatie tot de overdracht van hun auteursrecht (61% is tevreden op dit punt).

De ontevredenheid van 28% van de auteurs over de duidelijkheid en eerlijkheid van de royalty's is deels een gevolg van veranderingen binnen het werk van auteursteams en de grotere omvang van die teams. Over de verdeling van de royalty over de verschillende auteurs binnen het auteursteam is 21% van de auteurs ontevreden. Verschillende auteurs spreken zich daarover uit. Samen met de vraag naar de professionaliteit in de samenwerking, was dit de vraag met het grootste aantal opmerkingen. Bijna een derde van de respondenten nam de moeite om – uitgebreid – op de stellingen te reageren of een toelichting te geven. In bijlage 2 zijn alle opmerkingen opgenomen.

Royaltyverdeling

'De puntenverdeling is vaak erg ondoorgrondelijk, en moeilijk onderhandelbaar. De beslissing ligt bij de uitgever, maar als auteur word jij wel (mede-)verantwoordelijk voor het ondernemersrisico. Klopt niet. Het non-concurrentiebeding snap ik, en sta ik grotendeels wel achter. Maar het slaat te vaak door. Ik denk dat auteurs heel goed zelf kunnen beoordelen wanneer het meewerken aan vergelijkbare methodes wel en niet valse concurrentie is.'

'De afgelopen 10 jaar is er steeds meer werk bij gekomen door digitale toepassingen en doordat de uitgeverij werk uitbesteed aan India waardoor wij veel meer werk hebben met proevencontrole etc. Dit terwijl de royalty's nog steeds 10% zijn.'

'Het is raar dat als iemand twee woorden in een thema verandert, deze net zoveel punten/royalty's/overdracht van auteursrecht krijgt als iemand die echt alles helemaal herzielt.'

'Puntenverdeling en royaltyverdeling: ik moet eerlijk zeggen dat me nooit precies duidelijk is hoe zo'n verdeling tot stand komt, maar ik zou ook niet kunnen beargumenteren waarom het anders zou moeten (en hoe dan).'

'Onlangs gevraagd om het puntenoverzicht mager te houden en dat is gelukt. Nu blijkt wel dat er voor 1 punt ook verhoudingsgewijs veel meer werk moet gebeuren dan in vorige editie. Naast de officiële verdeling maakt de inzet en ervaring van auteurs erg veel verschil in de verhouding tussen aantal gewerkte uren versus beloning. Hierover wordt nieuwe auteurs eigenlijk nooit iets verteld. Als eindredacteur probeer ik nieuwe auteurs soms iets van het werk uit handen te nemen omdat het ze

overdreven veel tijd (en motivatie) dreigt te kosten (zonder dat ik daarvoor punten vraag); de uitgever blijft hierbij zeer terughoudend, met name als ik probeer duidelijk te maken dat de punten voor een luie auteur te hoog zijn omdat deze bijvoorbeeld geen proeven corrigeert of zich er te makkelijk vanaf maakt (aantoonbaar) terwijl iemand anders die moeite wel neemt. Vind ik weleens moeilijk.'

'Ik krijg 12% op mijn boeken, aangezien ik zelf de vormgeving doe. Op 1 boek heb ik 14% onderhandeld omdat het als zo goed als gereed voor de drukker was.'

'Ik vind het werken op royaltybasis echt niet fijn. Twee keer heb ik het gedaan en beide keren heb ik er nauwelijks iets aan overgehouden. Eén keer werd drie naar na verschijning een nieuwe/aangepaste uitgave gemaakt, waarbij we als oorspronkelijke auteurs ineens niet meer 10% mochten verdelen, maar nog maar 1%. Sindsdien doe ik geen royaltyklussen meer. NB Ik werk ook heel vaak zonder contract, maar met alleen een paar afspraken per mail vastgelegd. Dat vind ik vaak ook prima, geen probleem door gehad.'

'Werk nu voor het eerst met een puntensystematiek, maar duidelijkheid vooraf ontbreekt volledig. Je weet dus totaal niet wat het je gaat opleveren. Wie er een baan naast heeft, kan terugvallen op zijn inkomen daaruit, maar ik ben broodschrijver en kan dat dus niet. Ik voorzie een enorme duikeling in mijn inkomen.'

'Ik heb zelf een puntenstelsel ontworpen op grond waarvan een eerlijke verdeling van de royalty's uit te rekenen is.'

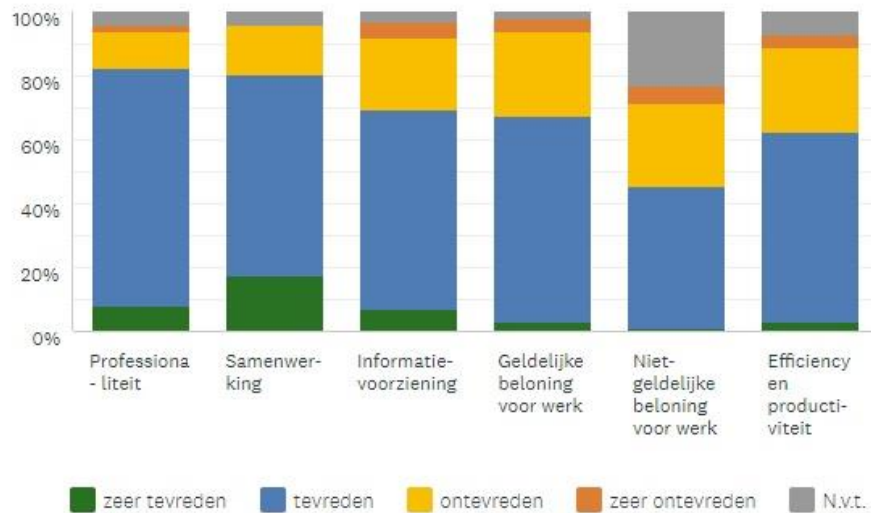
'De hoogte kan altijd hoger. Soms voelt mijn royalty aandeel aan de lage kant, nu ik steeds meer moet doen voor hetzelfde percentage. Ook zou bij een succesvol boek dat al jaren succesvol is, de royalty's omhoog moeten. Dat is tot nu toe niet bespreekbaar. Overdracht van auteursrechten vind ik een slechte zaak en dat doe ik dus niet. Dat is nu goed geregeld (ik behoud de rechten en werk onder een licentieovereenkomst. Dus niet ontevreden, maar is wel een aandachtspunt waar ik zelf op moet letten. Anders pakt de uitgever de rechten gewoon af.'

Professionaliteit in de samenwerking

Auteurs werken intensief samen met medewerkers van uitgeverijen, die al dan niet tijdelijk ingehuurd zijn om een bepaald project tot een goed einde te brengen. Bij grote uitgeverijen zijn diverse interne reorganisaties geweest met andere takenpakketten en nieuwe organisatieprocessen tot gevolg. Dat neemt niet weg dat de meerderheid van de auteurs tevreden is over de professionaliteit en samenwerking.

Hoe waardeer jij de samenwerking en de professionaliteit bij de educatieve uitgeverij(en) voor wie jij schrijft?

Beantwoord: 99 Overgeslagen: 2

Grafiek 10: Professionaliteit en samenwerking

Van de auteurs is ruim een kwart (27%) (zeer) ontevreden over de informatievoorziening vanuit de uitgeverij. 30% van de auteurs is (zeer) ontevreden met de geldelijke beloning en 31% is (zeer) ontevreden met de niet-geldelijke beloning. Wat opvalt in de grafiek bij een vergelijking van de beoordeling van de stellingen is dat de stelling over de niet-geldelijke beloning het vaakst (23%) is aangemerkt als niet van toepassing: de reden van deze antwoordkeuze is niet duidelijk.

Ongeveer 30% van de respondenten is ontevreden tot zeer ontevreden met de efficiency en productiviteit bij hun educatieve uitgeverij(en). Ruim 60% is wel tevreden.

Ook bij deze vraag werd weer volop gebruikgemaakt van het opmerkingenveld. Hierna een aantal daarvan.

Professionaliteit en samenwerking

‘De professionaliteit verschilt sterk. De doorstroom van uitgeverijmedewerkers lijkt nog sneller te gaan dan in het verleden: dat brengt ‘inwerktijd’ mee en vraagt om flexibiliteit en continuïteit van de kant van auteurs. Daarbij krijg je vaak dingen op je bord, die oorspronkelijk of contractueel helemaal niet tot je taken behoorden, zoals het zoeken en/of beoordelen van beeld.’

‘Ook hier zijn er verschillen tussen uitgevers, maar over het algemeen vind ik dat de branche zich kenmerkt door grote mate van onzakelijkheid: grote projecten worden gestart zonder dat auteurs een contract hebben; er wordt vanuit gegaan dat je gewoon begint met werken zonder dat er overeenstemming is over vergoeding en andere zakelijke afspraken. En als je daar niet akkoord mee gaat, word je raar aangekeken (‘zo werkt dat hier’). Alsof je bij de bakker drie broden haalt en zegt: ik vertel over een half jaar wel wat ik je ervoor ga betalen. Ook hoe grote projecten keer op keer worden stilgelegd, hele kopij van volledige jaargroepen weer overnieuw moeten... leren ze dan nooit dat het handiger is om eerst 1 thema door te testen en dan pas een heel team op te tuigen? Beloning: ik werk vaak voor projectprijzen, waarbij het risico eenzijdig bij mij ligt: als het meer tijd kost, gaat mijn (fictieve) uurtarief omlaag. Dat vind ik oneerlijk. Het komt de kwaliteit ook niet ten

goede: ik werk nauwkeurig en grondig, en ben daardoor niet de snelste. Maar daar snijd ik mezelf dus mee in de vingers. Het steekt me ook dat auteurs vaak slechter verdienen dan bv content managers of eindredacteuren, terwijl de auteurs volgens uitgeverijen wel 'het goud' van de uitgeverijen zijn. En de tarieven zijn al jaren gelijk of zelfs lager geworden (zoals de royalty-percentages). Jaarlijkse inflatiecorrectie zou toch wel het minste zijn (die uitgeverijen hebben ook niet al 10 jaar hetzelfde salaris).'

'Ik werk voor kleine uitgeverijen en zit dicht bij uitgever (of teamlead, zoals dat tegenwoordig heet) en auteurs. Korte lijnen en snelle doorlooptijden.'

'Als je een zwakke uitgever hebt dan kan hij/zij te weinig opkomen voor de belangen van de auteurs. Dat betekent dat de uitgeverij steeds meer haar wil oplegt op de auteurs. Daarbij gaat het om de hoeveelheid werk in relatie tot de vergoeding, maar vooral ook inhoudelijk en didactisch. Ze willen je in een keurslijf persen.'

'Ook hier geldt: soms is het matig gesteld met informatie van de uitgeverijen, soms niet. Maar als het me te bont wordt, begin ik niet aan een opdracht. Bij de opdrachten die ik heb, werk ik met veel plezier samen.'

'De verschillen zijn enorm! Er zijn goede uitgeverijen, die zeer professioneel zijn en met wie het fijn samenwerken is. Maar er zijn er ook voor wie het minder leuk werken is, of die nog wel een professionaliseringsslag kunnen gebruiken. Zelfs binnen uitgeverijen zijn de verschillen enorm. Hier is een eenduidig antwoord onmogelijk en dus niets ingevuld.'

'Mijn efficiency en productiviteit zijn achteruitgegaan doordat ik veel invoerwerk moet doen.'

2.6 Educatieve auteurs en de Auteursbond

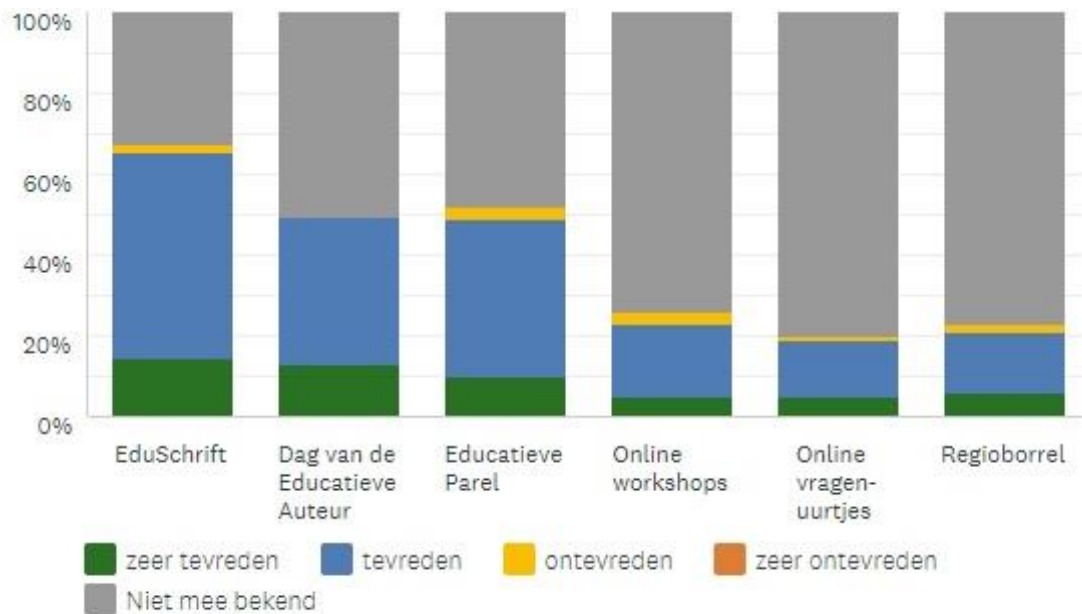
Uiteraard neemt de Auteursbond graag kennis van de wensen van educatieve auteurs. Vandaar een evaluatie van verschillende activiteiten in relatie tot bekendheid en tevredenheid. Een interessante vraag daarbij is of er (opvallende) verschillen zijn tussen leden en niet-leden. Ten slotte is gevraagd naar suggesties of tips, 19 respondenten gaven die. De details van de antwoorden op de bijbehorende vragen is te vinden in bijlage 2.

Waardering en bekendheid activiteiten

Er is gevraagd naar de waardering van een zestal activiteiten. Opvallende overeenkomst tussen de activiteiten is dat veel respondenten aangeven er onbekend mee te zijn, blijkend uit grijze vlakken in grafiek 11 die percentages tussen 32% en 80% weergeven.

Daarnaast blijkt dat degenen die wel bekend zijn met de activiteiten die (zeer) positief waarderen. De waardering 'zeer ontevreden' werd bij deze vraag door niemand gegeven! Voor de Dag van de Educatieve Auteur waren er uitsluitend (zeer) tevreden geluiden.

Grafiek 11: Waardering voor en bekendheid met activiteiten

Eén respondent is kritisch over de impact van de Educatieve Parel: 'Ik heb een keer meegedaan aan de Educatieve Parel. Dat kost best veel tijd en uiteindelijk bleek de opdracht (voor mij) niet duidelijk geformuleerd. Bovendien levert het maken van een les mij meer op wanneer mijn uitgever het uitgeeft dan wanneer ik mee zou doen aan de Educatieve Parel.' Een andere respondent zou graag zien dat de Educatieve Parel als aanmoedigingsprijs wordt benoemd.

Activiteiten

'Ik heb nog geen online workshop gedaan, maar wel heel goed dat jullie deze mogelijkheid aanbieden! Eduschrift vind ik leuk om te lezen. Het auteursbestaan is soms best eenzaam; zeker in deze tijd, dus fijn om af en toe van andere collega's te 'horen' (lezen) en inspiratie op te doen. Ook een laagdrempelige activiteit als de Q&A is heel nuttig.'

'Ik heb er nog niet veel meegemaakt, maar zou graag aan meer webinars mee willen doen.'

'Wel bekend met de onderdelen waar ik 'niet mee bekend' heb aangeklikt, maar niet aan deelgenomen. Ik heb geen tijd om deel te nemen maar zou het doen als ik het nodig zou hebben. Dat is nu niet het geval wel goed dat het mogelijk is.'

'Online workshop infographics viel erg tegen.'

'Ik ben nog niet zo lang lid en heb (nog) niet meegedaan aan online activiteiten.'

'De Educatieve Parel is een leuke aanmoedigingsprijs, noem hem ook zo. *EduSchrift* vind ik best okay, toch lees ik het niet. Waarom? Omdat er al zoveel te lezen is. Blijkbaar is het net niet belangrijk genoeg.'

'Ik had tot nu toe nooit van de bond gehoord of ermee te maken gehad.'

Sociale media

Communicatie via sociale media is een manier om contact met educatieve auteurs te houden. Hoewel onderling contact tussen auteurs ook via de sociale mediakanalen van de sectie Educatieve Auteurs kan verlopen, zijn die sociale mediakanalen in de praktijk voornamelijk een communicatiekanaal van het bestuur richting educatieve auteurs, met bijvoorbeeld aankondigingen van activiteiten en nieuwsberichten over belangrijke ontwikkelingen. Een auteur merkt bij het laatste opmerkingenveld op dat de mogelijkheid om aan te geven dat je beide kanalen volgt, ontbreekt. Dat is inderdaad een omissie in de vraagstelling. Ondanks dat, blijkt het gebruik van met name de Facebook-pagina niet heel groot (8%). LinkedIn wordt meer geraadpleegd of gezien (27%). Van de respondenten maakt 15% nog geen gebruik van de mogelijkheden, maar wil dat wel gaan doen. Iets minder dan de helft van de deelnemers maakt geen gebruik van de sociale mediakanalen en heeft ook geen plannen om dat te gaan doen.

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
▼ Facebook-pagina	8,91%	9
▼ LinkedIn	27,72%	28
▼ Geen van de opties	47,52%	48
▼ Geen van de opties, maar ik wil dat wel gaan doen.	15,84%	16
TOTAAL		101

Tabel 3: Gebruik sociale media

Leden en niet-leden

Van de deelnemers aan de enquête is ongeveer twee derde lid (64%) en een derde geen lid (36%). Een aantal auteurs gaven een inkijkje in de motieven die ze hebben om (wel of niet) lid te zijn. Eén van hen benut deze ruimte om de noodzaak van de sectie Educatieve Auteurs te onderstrepen door de eigen ervaringen met contracten en voorwaarden te benoemen en te duiden.

Leden en niet-leden

'Ik ben lid en verbaas me er telkens weer over dat educatieve auteurs alles als zoete koek slikken wat de uitgevers ook bedenken of doen. Velen tekenen hun contracten blind en accepteren alle bepalingen in contracten, hoe onredelijk die ook zijn. Ook de onzekerheid die ik nu voel in relatie tot nieuwe beloningssystematiek - het lijkt wel alsof ik de enige ben die zich daar druk om maakt.'

'Wel lid geweest, maar nu ik weer voor het grootste deel in loondienst ben, ligt daar mijn focus.'

Van de respondenten is 51% geen lid van enige andere beroeps- of vakvereniging. 18% is lid van een vakbond en 31% is ook lid van een beroeps of vakvereniging voor docenten, schrijvers of anderszins. Bij de open reactiemogelijkheid geven 2 auteurs aan ook lid te zijn van een andere sectie binnen de Auteursbond. Ook geven 2 auteurs aan lid te zijn van een organisatie voor zelfstandigen.

Interessant is natuurlijk de vraag of er een verschil is in antwoorden tussen leden en niet-leden. Bij het onderzoek in 2013 was de verdeling leden/niet-leden ongeveer fifty fifty, maar het aantal deelnemende leden vrijwel gelijk. De lagere deelname onder niet-leden kan erop wijzen dat het moeilijk is educatieve auteurs buiten de eigen achterban te bereiken.

Er zijn geen statistische bewerkingen gebruikt voor de analyse van de onderzoeksgegevens en op het oog zijn de meeste verschillen niet kenmerkend genoeg om als overtuigend verschil te noteren. De verschillen kunnen ook toeval zijn: de onderzoeksgroep is in zijn totaliteit namelijk niet groot genoeg om op (kleinere) deelonderwerpen een significant verschil te kunnen aantonen.

Hierna een opsomming van een aantal verschillen tussen leden en niet-leden. Niet altijd zijn de verschillen groot of verklaarbaar vanuit het lidmaatschap of het ontbreken daarvan. Bij de algemene tevredenheid bijvoorbeeld, liggen de gewogen gemiddelden van de uitkomsten redelijk dicht bij elkaar.

Een aantal verschillen tussen leden en niet-leden:

- Onder niet-leden is educatief auteur veel minder vaak het hoofdberoep (13% niet-leden, 49% leden). De auteurs die geen lid zijn hebben vaker een baan in of buiten het onderwijs naast hun auteurschap.
- Een hoog percentage leden en niet-leden ontvangt royalty, maar leden werken meer op uurbasis (60% tegenover 41%) en voor een bedrag per opdracht (58% tegenover 27%).
- Gevraagd naar de gewenste beloning is dat bij niet-leden vaker royalty (41%) dan bij leden (29%).
- In het onderzoek van 2013 waren er onder de leden veel meer experts dan onder de niet-leden (57% t.o.v. 26%). Mogelijk dat de opmars van de allround redacteur hier een rol speelt, want niet alleen het verschil is kleiner geworden, het absolute aantal experts is ook gedaald tot resp. 33% onder leden en 22% onder niet-leden.
- Niet-leden hebben vaker een kantoor aan huis of een gehuurde/gekochte werkplek, maar het gaat om kleine verschillen vergeleken bij het grote aantal thuiswerkers.
- Het lijkt erop dat niet-leden meer concurrentie ervaren (20%) dan de leden (12%) en het ook lastiger vinden om aan werk te komen, gezien de instemming van 32% van de niet-leden tegenover 14% van de leden met de stelling 'Ik heb steeds minder betaald werk als educatief auteur'.
- Meer leden dan niet-leden geven aan zich voldoende van concurrerende educatieve auteurs te onderscheiden. Bij de leden is dat 48% tegenover 38% bij de niet-leden.
- Het zelf ontwikkelen en aanbieden van materiaal aan uitgeverijen of zelf uitgeven op de markt gebeurt meer door leden (32%) dan door niet-leden (8%).
- Er is een opvallend verschil als het gaat om zich verdiepen in contracten: leden doen dat veel vaker (79%) dan niet-leden (50%). Het onderhandelen over het contract doen leden twee keer zo vaak, maar niet met meer (of minder) resultaat dan niet-leden.
- Wat betreft de inhoud van de contracten zijn niet-leden vaker tevreden met het non-concurrentiebeding (50% van de niet-leden tegenover 26% van de leden)
- Niet-leden zijn minder tevreden over de hoogte van de royalty (36% is tevreden), dan leden (55% is tevreden). Het is niet mogelijk om uit de cijfers te halen of deze tevredenheid samenhangt met de hoogte van de royalty.
- Leden schrijven veel meer voor het primair onderwijs (60% tegenover 27%) en het voortgezet onderwijs (70% tegenover 41%) dan niet-leden.
- Niet-leden geven veel vaker aan een specialisatie in het werk te hebben (77%) dan leden (51%).
- Niet-leden hebben gemiddeld een kortere carrière in het educatief schrijven dan leden en hun werktijd veel vaker kleiner dan 24 uur per week (88% tegenover 50% van de leden).
- 75% van de niet-leden heeft niets geregeld voor arbeidsongeschiktheid tegenover 50% van de leden. Een vergelijkbaar verschil geldt voor het pensioen: 33% van de niet-leden heeft niets geregeld tegenover 13% van de leden.

- Leden lijken iets meer te zijn getroffen door de gevolgen van de coronapandemie met minder werk en uitstel van werk.
- De leeftijdsspreiding onder niet-leden is groter dan onder leden. Onder de niet-leden komen 70-plussers en 30-minners voor, onder de leden niet.
- Het bruto inkomen van niet-leden ligt gemiddeld lager dan onder leden, maar de grotere mate van deeltijdwerk onder deze groep kan daar een logische verklaring voor zijn.
- Het belangrijkste verschil tussen leden en niet-leden komt tot uitdrukking in de bekendheid met – de activiteiten van – de Educatieve Auteurs. Vooral voor *EduSchrift*, de Dag van de Educatieve Auteur en de Educatieve Parel geldt dat deze vaak de reactie ‘Niet mee bekend’ oproepen bij niet-leden (met percentages van resp. 70%, 60% en 88% tegenover 12%, 33% en 26% onbekend bij leden). Opvallend genoeg zijn die grote verschillen in bekendheid en het gebruik er niet bij de sociale media.

Suggesties

Negentien respondenten namen de moeite om het ‘vrije veld’ te benutten. Sommigen deden dat alleen door aan te geven dat ze ‘niks aan te geven’ hadden. Hieronder staan de suggesties voor het bestuur, waaronder veel complimenten voor de dingen die nu al gedaan worden!

Suggesties en tips

‘Complimenten: jullie zijn goed bezig! Auteurs zijn volgens mij vaak nog veel te makke schapen, die vaak machteloos (lijken te) staan tegenover grote uitgevers, die zich steeds groter stuk van de taart toe-eigenen. Dus heel belangrijk om auteurs te ‘empoweren’ (sorry voor dit vieze woord, maar ik weet even geen normaal Nederlands :-)) met juridische hulp en bv workshop onderhandelen. Vooral het praktische ‘hoe doe ik dat dan?’ mag nog wel meer van.’

‘Info over ‘stomme’ dingen als fiets of auto op de zaak. Of hoe geef je eigen materiaal uit. Online ‘prikbord’ met vragen/oproepen, laagdrempelig. Regionale contacten (buiten de randstad ook). Maar vooral mijn complimenten voor jullie inzet en activiteiten. Voel me thuis en gehoord.’

‘Vraag 16 en 17 vind ik lastig: ook in voorgaande loondienst-functies ontwikkelde ik educatief materiaal. Die periode heb ik meegenomen in het antwoord. Ik werk fulltime, maar niet alleen als educatief auteur. Ik heb ook andere werkzaamheden (redactie, contentmanagement e.d.). Vraag 27 klopt niet: ik volg zowel LinkedIn als Facebook, maar dat kan ik niet aangeven.’

‘Ik mis een plek waar ik opdrachten voor educatieve auteurs kan vinden. Elke opdrachtgever doet dat nu op zijn eigen manier. De een plaatst ze netjes op de website of vacaturesites, de ander regelt het allemaal via-via.’

‘Interactieve meet-ups (online), crossmediaal onderwijs/materiaal (leren) ontwikkelen, informele momenten (borrel, pubquiz, spreker)’

‘Help ons bij de repressievergoeding. Voorheen werd dat naar volle tevredenheid door de uitgeverijen afgehandeld en nu moeten we dat tot mijn grote schrik zelf doen en dat kost tijd, energie en moeite die ik liever steek in mijn werk. Ik baal echt enorm van deze verandering.’

‘Ik zou me graag verder willen ontwikkelen als auteur, maar heb niet de tijd of het geld om een didactische opleiding te beginnen (ik heb al een MA in taal). Didactische onderwerpen, zoals het ontwerpen van een blended learning module of het opstellen van gedifferentieerde leerdoelen, of

tips hoe je jezelf kan ontwikkelen zou bijvoorbeeld erg interessant zijn.'

'Online activiteiten hebben mijn voorkeur, de meeste activiteiten zijn te ver weg van mijn woonplaats.'

'Zelf een boek maken, wat heb je nodig? Waar moet je aan denken?'

'Een soort Ted-talk of online-vragen webinar van/met een educatieve uitgever lijkt me leuk. Wat zijn de trends? Waarom steeds minder vaak royalty's? etc.'

'Gedetailleerde uitleg over de totstandkoming van de reproductie rechten via Lira (op auteursniveau) en info over het verhuurrecht.'

'Graag meer online workshops, bijvoorbeeld gericht op lessenopbouw volgens Bloom, toepassing van verschillende werkvormen etc.'

'Ga zo door! Compliment voor jullie allen!'

Het bestuur dat educatieve auteurs verzocht om via een enquête opheldering te geven over hun positie, werkomstandigheden en beloning anno 2020, ziet zich gesteld voor een veranderende educatieve wereld. Een werkveld waarin verworven rechten minder gelden, auteurs niet vanzelfsprekend met vertrouwen de toekomst tegemoet gaan, maar waar veel auteurs een inkomen kunnen verdienen en dat over het algemeen met veel inzet en plezier doen.